

Cuvîntarea tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej rostită la posturile de radio și televiziune cu prilejul Anului Nou

Dragi tovarăși și prieteni,

Cetățeni ai Republicii Populare Romine,

Intimpinăm într-o atmosferă sărbătorească, cu voie bună și încredere în viitor, anul 1963, an nou de muncă creatoare pentru înflorirea patriei, pentru prosperitatea tuturor făuritorilor de bunuri materiale și spirituale — oamenii muncii, care îmbogățesc și infrumusețază an de an Republica noastră.

A 15-a aniversare a proclamării Republicii Populare Romine a prilejuit un însuflețitor bilanț al realizărilor obținute de poporul român. În aceste realizări este înfrumusețată munca fiecăruia dintre noi, muncitori, țărani, intelectuali, activiști de partid și de stat. Pe întreg întinsul țării, în uzine, pe șantiere, în gospodăriile colective și de stat, în instituții de știință, învățămînt și cultură domnește o atmosferă de muncă plină de avînt, fiecare își aduce contribuția la opera comună de făurire a vieții noi, socialiste.

Anul de care ne despărțim a dat rod bogat în înlăturarea mărețelor obiective stabilite de partidul nostru în domeniul sporirii producției industriale, al dezvoltării și întăririi agriculturii socialiste, în transporturi și construcții, în ridicarea continuă a nivelului de trai material și cultural al poporului. Prevederile planului de stat pe 1962 au fost îndeplinite și depășite, creîndu-se astfel o bază trainică pentru noi victorii ale construcției socialiste în anul care vine.

Imaginația țării noastre este o mărturie strălucită a justetei politicii partidului, călăuză încercată și clarvăzătoare a poporului.

Anul care s-a scurs a fost încă un an de luptă pentru apărarea păcii — bunul cel mai scump tuturor oamenilor de pe pămînt, un an al întăririi forțelor socialismului, păcii și progresului, a forțelor care luptă pentru coexistența pașnică între toate statele, pentru libertatea și independența popoarelor. Întregul mers al istoriei ne arată că, în ciuda tuturor piedicilor, aceste forțe cresc mereu, că lor le aparține viitorul.

Intimpinînd Anul Nou în mijlocul familiilor, prietenilor și tovarășilor de muncă, ne exprimăm cu toții dorința caldă ca în anul care vine pacea între popoare să fie consolidată, omenirea să-și poată consacra toate forțele muncii pașnice, creatoare, pentru făurirea unei vieți de belșug și bunăstare.

Dragi tovarăși,

Cu prilejul Anului Nou, Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român, Consiliul de Stat și guvernul Republicii Populare Romine adresează întregului nostru popor calde felicitări. Urăm muncitorilor și muncitoarelor din industria noastră socialistă să lucreze cu spor pentru îndeplinirea sarcinilor de plan, să dea țării produse tot mai multe și mai bune; țăranimii colectiviste, lucrătorilor din gospodăriile de stat și stațiunile de mașini și tractoare — să asigure prin munca lor harnică o recoltă îmbelșugată; tinerilor și tinerele din uzine și de pe ogoare — să-și consacre tot entuziasmul și elanul lor pentru a aduce din plin contribuția la avîntul economiei socialiste, tinerețului studios — să muncească cu sîrguință pentru a-și însuși tezaurul de cunoștințe pe care i le pune la îndemînă școala pentru a fi cit mai de folos patriei.

Vă dorim tuturor succese în munca voastră plină de abnegație, sănătate și fericire dumnea-voastră și celor ce vă sînt dragi!

Să ridicăm paharul pentru poporul nostru muncitor, pentru patria noastră dragă, pentru viitorul ei luminos, pentru pace, prietenie și colaborare între toate popoarele!

Vă urăm La mulți ani iubiți tovarăși și prieteni!

Pace — Roni Noel (Linogravură în culori — De la Expoziția anuală de artă plastică)

Republicii slavă

Calendarele au adus o zi cu chenar de aur, ornicele au tresălit emoționate, drapelul arborat au bățul din mij de aripi roșii și mai cu seamă inimile, inimile noastre, au jubilat la un mare praznic, s-au îmbucurat și au pulsat măreț în cinstea celor 15 ani republicani.

E o bucurie sănătoasă și luminoasă, desăvîrșită și unanimă. Fețele o oglindesc, pașii o sună, glasurile o cîntă, ochii o strălucesc. E o mîndrie îndreptățită, o victorie rotundă, matură. În drumul spre construirea și desăvîrșirea socialismului, acești cincizece ani de viață republicană sînt ca cincizece trepte de bazalt menite să ducă spre perfecțiune. Rodul existenței lor se vede întipărit în noile orașe, în marile blocuri, în autostrăzi și viaducte, în marile uzine, pe șantiere, în mănoasele recolte colectiviste. În primul rînd însă, rodul lor revoluționar e exprimat în partinitatea cetățeanului creator de bunuri, în conștiința lui socialistă. Cu această mare zestre de lumină și aur am întimpinat și sărbătorit cea de a 15-a aniversare a Republicii Populare Romine.

Ca o hartă vie, ca o hartă desenată cu condeie so-lare, patria trăiește în sufletele noastre. Ea face parte nemijlocită din existența noastră, din ceea ce visăm,

durăm, gîndim, cîntăm. E o osmoză luminoasă, o contopire de străluminare între lăuntrul sufletelor noastre și orizonturile patriei. Sîntem cu toții noi, bogați și luminați ca patria.

Ceea ce i-am primit noi înșine, călăuziți de Partid, de-a lungul anilor, patria ne redă cu dărnicie, în neconținutul schimb de tinerețe fără bătrînețe, în neconținutul schimb de frumusețe socialistă.

Mă gîndesc la felul cum Bălcescu visa Republica. Mă gîndesc la „Împărat și proletar“, poemul nemuritorului Eminescu și la versurile Internaționalei, care loveau în „Regi, ciocoi sau dumnezei“. Văd apoi Palatul Republicii și sufletul meu se bucură de lumină, știind că istoria, în mersul ei impetuos, a măturat din țara noastră dinastiile de venetici și gingavi, de lipitori și călai, care purtau coroană pe țigvă și sceptre în mîinile însingurate. Și atunci mîndria de cetățean îmi umple inima, glasul meu se ridică limpede și puternic și urarea se rostește ca de la sine: Republicii slavă! Glorios să ne-o conducă tot înainte partidul pe căile desăvîrșirii socialismului, către comunism, primăvara omenirii, visul ei de aur!

AL. ANDRÎTOIU

PASIUNE ȘI PERSEVERENȚĂ

Bienala de teatru „Ion Luca Caragiale” numai ce s-a încheiat. Ne mai sînt proaspete în urechi replicile președintelui din „Neamurile” lui Bucecan, vioiciunea „Aripei de rîndnică” din Godeni, hazul colectivistei din Sintana care, interpretînd un rol din piesa Nataliei Gheorghiu, juca un crimpei îngemănat cu propria ei viață. Mai cu seamă ne sînt proaspete în minte și în suflet pasiunea, dăruirea cu care au venit înaintea spectatorilor și juriului cu nimic altfel decît pasiunea și dăruirea cu care ațitea seri s-au înfățișat în fața sutelor și sutelor de colectivități din căminul lor, din căminele comunelor apropiate. Fiindcă ce-i mai de seamă în aceste „spectacole” de artiști amatori este faptul că după orele de muncă, după efortul lucrului cotidian, ei au știut să se dăruiască tovarășilor lor și, de ce să n-o spunem, să-și umple și propria lor viață. Fiindcă

actorul amator nu este numai un propagator al ideilor cele mai înaripate și al vieții noi de azi, ci și un om care, prin preocuparea de a îmbrăca mereu alte haine de viață prin cuvîntul scris, își umple de frumos și adevăr propria lui viață, devine cu adevărat omul nou, omul erei socialiste.

Am făcut aceste considerații pentru a sublinia încă o dată rolul și rostul artistului amator.

Bienala, aducînd la București pe cei mai buni dintre cei buni, nu a putut prezenta publicului și juriului toate formațiile cîte împinzesc țara. E firesc. Dar prin premiarea uneia sau alteia dintre formații, juriul a înțeles să încunună întreaga mișcare artistică de amatori și pe cele chiar care cu pași stingaci și modeste sînt la începutul activității lor. Ca membru al acestui juriu și autor de piese într-un act, care se adresează mai ales acestor echipe din cele mai îndepărtate colțuri ale țării mă aplec cu respect și dragoste către formațiile mai modeste care poate nu se văd întodeauna încununare cu laurii bienalei, dar, a căror muncă și realizări ne sînt aproape inimii, tocmai fiindcă desțelenesc un sector pînă atunci neumblat, neștiut nimănui.

Pentru cele mai bine de 11.600 de formații teatrale care-și duc activitatea cu pasiune și modestă perseverență și a căror activitate este de un folos real și de neînlocuibil în munca de ridicare culturală a maselor largi, rîndurile noastre de față se leagă în a te scrie noi piese fără multe personaje, cu un decor ușor de înjghebat, cu un conținut de viață nouă, într-o formă atrăgătoare, spre a putea fi jucate oriunde și oricînd iar la acest angajament al nostru să alăturăm și pana confrăților întru meserie.

Închei rîndurile de față dorînd tuturor artiștilor amatori care ne interpretează, ca și spectatorilor care-i urmăresc, sănătate, spor în muncă și mult succes în viața personală și cea obștească.

MIHAIL
DAVIDOGLU

Artistă amatoare din Făgăraș.
Pictură în ulei de Mihaela Pastia Stăneacu

Vă felicit!

De la o vreme, asistînd la un spectacol dat de amatori, nu-ți mai împui de la bun început să fii îngăduitor (eh, ce vrei, sînt amatori, nu le poți cere prea mult...), ci, dimpotrivă, exigența e aceeași ca și cînd te-ai afla în fața unui colectiv profesionist. Și de ce n-ar fi așa cînd, la urma urmei, emoția pe care ți-o provoacă jocul unui artist amator este la fel de puternică? Înainte de a-mi vedea „Indrăzneala” interpretată de admirabilul colectiv de la Dolhasca, asistasem la multe premiere cu această piesă, prezentate de teatrele profesioniste. Ei bine, Lisandru de la Dolhasca, interpretat de tînărul colectivist Gh. Costan, nu mi s-a părut cu nimic mai prejos decît confrății săi de pe scenele teatrelor de stat. De la primele replici îți cîștigă simpatia, te obligă să-l urmărești cu atenție. Siguranța cu care Costan se mișcă în scenă, felul cum scotea în relief ideile mai importante care alcătuiesc osatura rolului, dovedesc nu numai talent înnăscut, ci și străduința de a-și însuși cît mai mult din tainele măiestriei actoricești. Pentru că, într-adevăr, la cei mai mulți dintre interpreții acestui spectacol, se poate vorbi de măiestrie actoricească, folosînd normele obișnuite ce se pun în fața unui teatru profesionist. Și cei care au avut ocazia să-i vadă jucînd pe artiștii amatori de la Dolhasca, fie pe scenele căminelor culturale din satele regiunii Suceava, fie pe scena Teatrului de Stat din Bacău, în cadrul fazei dintre regiuni, sau la București, în timpul finalei, nu se poate să nu-mi dea dreptate. Să ne amintim de activistul cultural Valentin Bălan, în rolul lui Păun Ciocîlțu, de colectivistul Mihael Dohotaru dînd viață lui Ilie Chirițoiu, de alt colectivist, Gh. Agapie, jucîndu-l pe Pavel. Iar aplauzele la scenă deschisă culese de Dan Nicolăsița și Aurelian Nițulescu în Mitu și Nate m-au încîntat cel puțin în aceeași măsură ca și pe acești interpreți.

Spațiul nu-mi îngăduie să vorbesc de fiecare în parte, însă aș vrea să subliniez, în ceea ce privește distribuția, că nici un rol nu mi s-a părut a fi fost încredințat cuiva de mintuială, numai așa ca să completeze afișul. Acest fapt dovedește că instructorul artistic, Gheorghe Birsan, pe lângă talent actoricesc (demonstrat în rolul lui Vasile Băjan), are și reale însușiri de regizor.

A realiza un spectacol de înaltă ținută artistică este un lucru deosebit de greu, chiar și pentru un colectiv de actori profesioniști. Or, ne închipuim ce eforturi li se cer unor amatori cînd, după ore și ore de muncă, fie la cîmp, într-o sală de clasă, ori în hala unei uzine, încep lupta cu dificultățile unui rol. Calitatea din ce în ce mai ridicată a spectacolelor prezentate de amatori ne obligă, pe noi, cei care ne ocupăm cu scrisul, să le punem la îndemînă numai lucrări bune, cel puțin de același nivel cu măiestria lor artistică.

În încheiere, aș vrea să vă transmit încă o dată, dragi interpreți ai „Indrăznelei”, de la Dolhasca, cele mai călduroase felicitări pentru locul I cîștigat. Totodată, vă urez ca noul an să vă aducă succese și mai mari în muncă și pe tărîmul artei.

GHEORGHE VLAD

Ana Stoianof de la Casa rurală de cultură din Lugoj, regiunea Banat, o talentată recitatoare.

Dublu rol

În rolul ei, interpretînd o fată,
Pe Leana n-o poți lesne recunoaște,
Că-n fiecare spectacol ea renaște
Și alta e de fiecare dată.

În ochii-i rid cîmpii de necuprins
Cu bucuria colectivei — toată
Și dragostea de-o vreme adunată
Pentru-un flăcău ce poartă dor nestins.

E-aici acum! Privind-o, îi sporește
Iubirea, prînsă-n tainică dilemă:
Vezi, inima flăcăului tînjește

Spre două fete ce-i sînt dragi, deodată:
Afiț spre eroina de pe scenă,
Cît și spre Leana... cea adevărată.

GHEORGHE SCRIPCĂ

Intr-o comună din Crișana

Călătorul sosit de pe alte meleaguri în comuna Borș ar putea ușor să creadă că se află într-o așezare nouă, întemeiată de curînd. Casele noi (două treimi din case sînt case noi) ce se înșiruie în niște mărgele de-a lungul uliței principale și a celor mai lăturalnice, cu ferestrele pline de flori, îți dau impresia unui sat de oameni bogați, cu un dezvoltat simț al frumosului.

Senzația că te află într-o așezare nouă nu ți-o dă numai aspectul exterior al comunei. Oamenii pe care îi întîlnești și cu care vorbești îți întăresc convingerea această impresie.

Străbat satul însoțit de Alexandru Bak, secretarul organizației de partid, care îmi arată, cum s-ar spune, pe viu tot ce s-a realizat în comună în acești ani de istorie nouă. Ne-am oprit prima dată la extremitatea de vest a comunei, la o groapă mare cît fundul unui lac. În acest loc, de unde ani de-a rîndul s-a scos nisip și pietriș pentru construcții, locuiau în trecut, în colibe și bordeie de sîuf, circa 100 de familii. Am terminat itinerariul la capătul opus al satului, într-o uliță largă și nouă, numai cu case noi, în noul cartier, unde trăiesc azi cei care odinioară locuiau în bordeiele din groapă. Între aceste două extremități ale satului, care simbolizează trecutul și prezentul comunei, am văzut tot ce s-a realizat la Borș în anii istoriei ei noi.

Azi în comuna Borș, în toate cele 307 de case e introdusă lumina electrică. În locul celor 200—250 de

luminări sau lămpi cu gaz, luminează azi în comună circa 1.000 de becuri. Curentul electric nu e folosit însă numai la iluminatul caselor. El are azi în Borș variate întrebuintări. Curentul electric pune în mișcare aparatele medicale de la dispensarul cel nou. Cu ajutorul lui funcționează radiourile și mașinile de spălat ale colectivităților și tot el face să apară imaginea pe ecranele primelor televizoare din comună. La lumina becurilor se desfășoară și spectacolele artiștilor amatori în sala cea mare cu 800 de locuri a noului cămin cultural. Și tot la această lumină muig, în scurtele de iarnă cele 340 de vaci cu lapte, îngrijitorii de animale ai gospodăriei.

Au muncii și au construit neîntrerupt în acești ani țărâni din Borș, schimbîndu-și cu decăvirșire și traiul. Iată cîteva cifre. În comuna Borș se ascultă azi radioul aproape în fiecare casă. Sînt 280 de asemenea aparate. În 100 de case se găsește azi cu mașină de aragaz cu trei și patru ochiuri, peste 60 de colectivități au mașini de spălat și tot atîția dispun de motocicletele. Pe casele urora a apărut și cunoscuta antenă pentru televizor. De biciclete ce să mai vorbim! Sînt peste 500. N-ai cu ce să compari aceste cifre, deoarece aici în trecut de asemenea lucruri care fac viața mai frumoasă și mai plăcută nici nu se putea pomeni.

La Borș nu s-au păstrat documente care să înfățișeze felul în care au

trăit oamenii din trecut. Despre trecut povestesc însă bătrînii din sat. Un astfel de cronicar am cunoscut într-o casă de pe ulița principală. Stăteam în jurul mesei la un pahar cu vin cu moș Pető Zsigmond și ascultam povestea trecutului. Un bătrîn de 71 de ani, albăt, dar cu privirea vie a ochilor săi albaștri, povestea despre vremurile de altădată. Povestea lui nu era prea curgătoare. Bătrînul se oprea adeseori forțîndu-și memoria să fie cît mai precis, să plaseze faptele cît mai exact în timp. Dar și așa, cu pauze cam mari, moș Pető desfășoară un tablou sumbru al trecutului. Cînd vorbea de „tîrgul de oameni” aveai impresia că bătrînul nu povestește, ci îți pune în fața ochilor un document fotografic. Despre ce era vorba? Ce era acest tîrg de oameni? În anii regimului burghezo-moșieresc țărâni săraci din Borș și din alte sate ale fostului județ Bihor veneau în piața la Oradea, așteptînd flămînzi și goi să găsească de lucru. Înainte de a-i angaja, vechiii moșierilor și bogătanii examinau oamenii ca pe niște animale de jug. Se nîtau la ei să se convingă dacă mai sînt în puteri, le cercetau unctele să vadă dacă e bună coasa și destul de mare sapa, apoi îi angajau la un preț de nimic. Amintînd de lupta îndelungată dusă de țărâni din Borș pentru o viață mai bună, bătrînul se însu-

fleți din ce în ce mai mult. Moș Pető e acum pensionar. Poate fi văzut însă deseori la sediul gospodăriei interesîndu-se de mersul ei. Cu alți comuniști a fost și el printre primii care au pus în februarie 1950 bazele gospodăriei colective din Borș. El vorbește cu multă înflăcărare că fondul de bază al gospodăriei a depășit suma de 7 milioane lei, că deși a fost secetă, colectivității au recoltat în acest an cîte 6.500 kg. de porumb știuleți la hectar de pe întreaga suprafață de 500 de hectare. Ca să-mi illustreze cîte ceva de felul cum trăiesc azi cei din Borș, bătrînul nu uita să amintească, oarecum zîmbînd, că fetele de aici își eos rochiile la oraș și că dacă nu le-ar cunoaște ar crede, cînd le vede plimbîndu-se în sat, că sînt orașence venite în vizită. „Ce să mai spun — încheia el cu un suris — de Gheorghe Török, ciobanul gospodăriei care și-a cumpărat motocicletă nouă și nu coboară de pe ea nici la tîrla de oi”.

Era seară cînd am părăsit satul. Lumina albă a becurilor strălucea în fiecare casă. Razele lor se răsfrîngeau și pe ferestrele fermelor, pînă departe. La căminul cultural se auzeau glasuri tîneresți înmănușiate în melodia unui cîntec de viață nouă. Echipele artistice se pregăteau pentru un nou program.

R. IARAI

Cu două decenii în urmă, omul nostru o făcând pe aici cu tălpile goale. Acum, tinăr încă, tinde spre cucerirea unui nou titlu, cel de inginer agronom. Într-un cabinet cu covoraș pluşat și, în clipa aceea ridică ochii de pe tratatul de ampelografie. E în ora lui de studiu. Te învâluie în zîmbetul cunoscut pe care ai pornirea să crezi că îl păstrează din copilărie. Într-ătit e de tineresc și de pur. Urçușul i-a fost ca atitor oameni simpli cărora le-a fost dat, în anii regimului nostru, să-și a-firme însușirile intelectuale și morale.

Pe scurt, ascensiunea lui Gheorghe Cara, directorul gospodăriei de stat din Odobești, se prezintă astfel: până în 1949 muncitor cu palmele în via gospodăriei; în 1949 șef de echipă; până în 1953 brigadier; între 1953-1960 șef de secție, în 1960 director. Modestia nedisimulată, spontană și totdeauna de aceeași mărime cu meritele, modestia comunistului, am întîlnit-o la omul acesta, ca pe un lucru foarte firesc.

Ne-am învoit cu Gheorghe Cara să nu vorbim anume de dînsul, ci de gospodărie. Eroul principal este, astfel, gospodăria de stat.

Ea ni s-a înfățișat într-o vreme de toamnă tîrzie. La crama ultramodernă din sectorul brigăzii a 17-a, unde producția de struguri a atins două vagoane la hectar, se îmbină într-un tot armonios progresul tehnic care transformă munca în bucurie, cu elementele de arhitectură și de plastică. Egiptofalompole (desbrobonitoare), presele, micul laborator de analiză cu eprubete și retorte... și, de jur-împrejur marmoră, vitralii și picturi sugestive. Muncitorii s-au învățat pe decorația acestă care le înfrumusează mult munca și le desfată neîncetat ochiul și s-au deprins să le socotească ca pe ceva normal la care aveau dreptul de mult.

Șef al brigăzii a 17-a, brigada model pe gos-

podărie, e Gheorghe Savin. Savin, omul simplu, culegător de struguri din via boierească, e acum tehnician. Savin e tatăl a doi intelectuali, o profesoară și un viitor inginer. L-am văzut față în față cu un grup de poeți din Capitală și regiune aflați în vizită la gospodărie, primii vorbindu-i despre frumusețea poeziei, el, brigadierul, dezvoltându-le poezia muncii și a noii lor existențe. Cu plăcută surprindere au aflat poezii că omul din fața lor scria, în mod obișnuit, articole de specialitate la trei publicații. Astă-vară, a putut fi văzut într-o vilă la Eforie cu familia întreagă. Fusese premiat și banii i-a investit în această călătorie de plăcere. Premii au primit și Nicolae Surlă și alții, unii din-

Urçușul

tre ei muncitori necalificați. Dar meritele sînt merite. Au lucrat conștiincios, au făcut treabă de calitate. Anul trecut, premiile acordate muncitorilor gospodăriei, au fost de un milion de lei. Era aprecierea înaltă a succesorilor acestei gospodării fruntașe pe țară. Unii s-au plimbat de-a lungul și de-a latul țării și i-au admirat frumusețile, alții au cumpărat motociclete, alții aparate de radio. Directorul și-a luat cărți și tratate, îmbogățindu-și tinăra bibliotecă în formare.

Ascensiunea directorului Gheorghe Cara este aici un fenomen tipic și frecvent. El s-a petrecut și cu Vasile Drăgan, fiu de țăran din Vrancea, care a poposit la gospodărie venind din munți. S-a angajat muncitor sezonier. În ziua aceea număra 21 de ani. Acum are cu 5 ani mai mult și, în acest timp, a absolvit în gospodărie școala profesională și școala de maiștri. Vrînceancă și ea, și fiică de mocan, Constanța Popovici a fost la început tot zilieră. Azi e șefă de echipă. Elena Cristea conduce peste zi echipa, iar seara se cufundă în studiul disciplinelor de la liceul seral. E deocamdată într-o „10-a”. Dar, în mintea ei se prefigurează institutul, așa cum s-a întîplat, la timpul lui, și cu Gheorghe Cara.

La gospodăria de stat din Odobești producția globală a anului curent este exprimată plastic prin următoarea formulă: „1 kg. de struguri pentru fiecare locuitor al patriei”. Producția globală ar putea fi dedusă ca atare, apelînd la datele ultimului recensămînt. Dar nu este nici așa, fiindcă au depășit chiar și cifra aceasta de multe milioane. Și ne întorcem din nou aici, și cu sporită admirație, la muncitorii gospodăriei care au pus la dispoziția maselor de consumatori această dulce ofrandă. Cuprinse în iureșul întrecerii, brigăzile își măsoară forțele tin-tind spre producții mari. Un indema pe un panou recomandă: „Urmați exemplul brigăzii a 17-a”. Dumitru Cristea a urmat cu ai lui acest exemplu și, în cele din urmă, l-a întrecut. Întrecerea i-a învățat să-și organizeze mai bine forțele, să le utilizeze cu maximum de randament. Fruntașul gospodăriei, intrat în tradiție ca atare, a fost depășit cu două tone la hectar. Învinsul recunoaște și se bucură. Și de ce n-ar face-o? Nu e oare și el răsplătit în acest fel?

Mai mult de trei sferturi din brigadierii din gospodărie au absolvit școala de maiștri. Cam tot atîția se află în fruntea brigăzilor de 10-13 ani. Au ajuns să cunoască fiecare cută de teren, fiecare tulpină și, cu finețea psihologică pe care și-o dă o atît de îndelungată observare, calitățile și scăderile oamenilor din brigadă. Gheorghe Cara spune că brigadierul e factorul cheie în viața gospodăriei. A verificat asta încă de pe cînd era el brigadier. Și acum, ca director, a păstrat principiul și l-a pus la temelie muncii de organizare. Brigada este o gospodărie socialistă de mici proporții. Brigadierul e, în felul lui, director. El își administrează resursele materiale pe propria lui răspundere. E gospodărie chibzuită. Cuvintele spun totul. Aceasta este școala înțelepciunii și buneii chiverniseli. Brigada lui Petre Andras a avut alocată suma de 9.600 lei cheltuieli pe hectar și a cheltuit 8.200. Calculul se consideră la suprafața de 48 de hectare. Savin a economisit 1.300 lei la fiecare hectar. Într-o singură brigadă, mai slab gospodărită, a lui Ion Chiriac, s-a cheltuit cu 200 lei mai mult la hectar. Și cazul s-a discutat în toată gospodăria. Nu s-au putut împăca nici azi cu ideea asta. Li se pare o anomalie.

Faptele de mai sus dublează elanul în întrecerea prin care ei cinlesc cea de a 15-a aniversare a Republicii. Bilanțul, în termen contabil, sună la sfîrșit de an așa:

— depășire de producție — 400 de vagoane;
— depășirea beneficiului planificat — 2.000.000 lei;

— prețul de cost redus cu 100 lei la fiecare tonă. Aceasta raportat la producția globală care, cum am mai amintit, este: „1 kg de struguri pentru fiecare locuitor al patriei”...

Și ceva peste.

V. TOSO

CÎNTECUL POMILOR

Bună dimineața,
pomi mlădii, ca aroușul,
rămurele subțiri
și plăpînde —
în mănoase țărîni
vă făcurăm culcușul,
sevele dulci să urce-n
tulpinile voastre flămînde.

În bucele norilor, albe,
brațele vi se joacă...
Oamenii vă zîmbesc
și visează cu ochii deschiși.
Colina — mai ieri
bicioasă de vînturi posace —
vă strînge la piept, tresărînd,
pui mărunți, de caiși.

Oamenii surid
purtîndu-și privirile roată,
aroușul livezilor tinere
freacă pe strănele vîntului:
cu inima omului,
pomul cîntă o dată,
pentru rodul bogat
al pămîntului.

Oamenii zîmbesc
și visează, departe...
Palmele aspre,
ce-ndelung mlada vie răsfață,
seara, tîrziu, răsfoiesc
file albe, de carte,
învățînd cum să dea
năzuințelor, v i a ț a.

CONSTANTIN SCRIPCA

Unde INFLORESC TRANDAFIRII

În Teiuș infloresc, pînă la căderea brumei, trandafirii. Ultimele flori își îndoaie înfrîngurate talia cam tot atunci cînd se deschid ușile magaziiilor și începe împărțea produselor. Bătrînul Bancheș, Andrei Bancheș, care dădăcește trandafiri, vine din cînd în cînd în birou, fiindcă trandafirii sînt lingă sediu și anunță: „S-au deschis și cei albi” — și cei din jur tresar, bucuroși de așa veste. Cînd infloresc trandafirii, fetele teiușenilor dau tîrcoale grădinii. Sînt frumoase fetele aici. În serile de vară se preumblă pe șosea în pas legănat, purtînd în păr un trandafir. Floarea iradiază în lumina asfințitului nuanțe care se reflectă pe chipul fetelor, sporindu-le farmecul. Sau poate chipul fetelor este cel care dă florilor farmec.

Cîte o dată privind la trandafiri, Bancheș devine meditativ. Mărturisește că-i vine adesea în minte, tîmpan în clipe din astea frumoase, anii de argăție cu toate negurile lor. Acum trăiește însă ca atîți alții, cel mai autentic sentiment al împlinirii. Casa cea nouă a familiei Bancheș are zece încăperi. Stă aici cu doi feciori. Iacob, băiatul de la București, muncitor la Uzinele „Tudor Vladimirescu”, îi scrie că e la a nu știu cîta inovație, în timp ce soția lui și-a luat cu bine examenul la Institutul de științe economice. Fata de la București și cealaltă, profesoară la Vișina, îi cheamă să petreacă împreună sîrbătorile de iarnă. Le-au trimis și bani de drum, deși știu că bătrînii au încasat de la colectivă atît cît să poată merge amîndoi pînă la Moscova și retur. Andrei Bancheș spune de el și de bătrînica lui că-s niște părinți fericiți și are dreptate. Dragostea și devotamentul filial tin fără doar și poate de frumusețea morală a colectivității.

Expoziția agricolă de curînd deschisă la sediul gospodăriei e dichisită cu mostre din soiuri care n-au fost niciodată în tradiția locală: Porumbul „Minhibrid 612” și „Warkwick”, cartofii „Cuenebek”, „Gül Baba”, pătrunjelul berlinez. Aplicațiile practice ale cercului agrotehnic se țin în ultima vreme aici. Materialul ilustrativ, viu și natural, ține locul mulajelor de ceară. Cine vrea cîntărește în mînă cartoful gigant și socotește că la un kilogram vin numai bine 4—5 bucăți. Păcat că nu-s aici prezente și tomatele „10+ Bizon”. Au fost cîte 120 de bucăți la o tulpină. Atîrnau de araci ca niște ciorchini ciudați și nemiîntîlnit de mari. Tot ce ține de grădină amintește în mod insistent de brigadier, de comunistul Teodor Oprîță. Anul trecut s-au semănat pentru prima oară tomate în cultura mare. De regulă, folosirea unui soi nou este însoțită și de unele temeri. („Dacă nu reușește, ce se alege din muncă?”). Nițel curaj tot trebuie prin urmare. La Oprîță, lingă curaj au mai stat și încrederea în știință și mai ales în puterea de muncă a oamenilor. A încălzit apă în butoale la temperatura cerută de cultură și uda plantele zilnic. Făcea totul cu o răbdare îngerească. Nu e voinic. E puțintel la trup și nițel adus de spate din cauza unei vechi maladii, netratate. Apărea însă peste tot cu profilul lui încovoiat, neobosit, inepuizabil.

„În gospodărie se cere mai întîi inimă și cap — le împărțea celor din jur principiul său. — Pentru forță avem mașini și tractoare...”

„Din interes științific au pus în rafturi și o mostră din soiul local de griu. Producția la hectar: 1.279 kg. Alături stă „Harrach-ul” cu 3.850 kg la hectar și „Ponca” cu 3.780 kg. Mostra de „local” e pur și simplu strivită de aceste rezultate. Inginera le vorbește și arată cu mîna spre snopul

bicisnic. „Absoarbe prea multă muncă și mijloace pentru cît dă. Vremea lui a trecut”. Dar „localul” a existat în cultură în timpul anului, pe terenurile de la Beldiu trecute la perimetrul gospodăriei în primăvară o dată cu colectivizarea întregii comune. Brigada vecină cu Beldiu a obținut 2.048 kg la hectar. N-a existat între cele două culturi nici o linie de demarcație, decît cea naturală stabilită de statura plantelor, mai înalte și mai mîndre în terenul brigăzii a treia. Diferența de producție datorată acestui „mic” detaliu agrotehnic — (soiul) — a fost de opt vagoane. Soiul local a fost plasat începînd de anul trecut în amintire.

Cinci soiuri de mare productivitate aflate pe un lot experimental hibernează deocamdată sub blana de zăpadă. Inginera și cursanții urmăresc aici, în afară de producția la hectar, rezistența la ger, la cădere și la boli a fiecărui soi. În parte. De un an „Ponca” și „Harrach”-ul, afirmîndu-și meritele, au fost trecute în cultura mare. Producția pe gospodărie în condiții de secetă (socotind și producția scăzută a „localului”): 1.900 kg la hectar. Anul acesta se anunță și mai fecund.

„Peste Teiuș domnește aroma plinii coapte. Aici se face un fel de piine cît roata carului, pe care oamenii o cuprînd cu amîndouă brațele.

Ion Timiș, unul din fiii președintelui, e pictor amator. Am vrea să facem loc aici părerii lui despre pictură, formulată desigur în jurul ideii viitorului tablou.

„M-am apucat să pictez, fiindcă simt nevoia să spun ceva despre tot ce văd în jur și-mi mișcă inima. Poate că dacă aș fi scris frumos, făceam înțai asta. Îmi place să studiez chipul omului. Mă uit în ochii cîte unuia și cam înțeleg ce gîndește... V-ați uitat la oameni cînd se împart avansurile? Ce grație cunoaște sentimentul lăuntric oglîndit pe față la cei harnici, ca și la codași! Aș vrea să zugrăvesc asta”. I-am mai sugerat un subiect: bătrînul Bancheș ținînd în palma lui aspră de fost argat lujerul plăpînd de floare...

Eliberați de obsesia plinii zilnice — ziua-muncă anul acesta însumează 40 lei — colectivității teiușeni se dedau preocupărilor intelectuale.

Victoria Crișan a primit anul acesta cadou o rochie de mătase, prima rochie de mătase din viața ei. A mai primit cărți, un ceas și... un carnet de reporter. Ultimul dar îi definește ocupația din timpul liber — corespondentă voluntară. Este o persoană cunoscută și respectată în Teiuș. Nu-i poate suferi pe lenesi și-i „arde” de cîte ori îi întîlnește. A scris și la Radio Moscova. Redăm răspunsul, mișcător prin gingășia și dragostea sinceră pe care o respiră.

„Stimată tovarășă Victoria Crișan. Ne pare bine că în acest an, așa cum ne scriți, colectivității din Teiuș au obținut o recoltă bogată. Ne arai scriți despre copii că o duc bine cu învățătura și sînt sănătoși. Asta e o mare fericire pentru o mamă. Vă dorim succese și mai mari, sănătate și bucurie. Semnat: Potapov”.

Numele Victoriei circulă în eter. Era necunoscută înainte, ca atîți oameni din Teiuș, pe care rîndurile de față nu i-au putut cuprinde. În fiecare din succintele fapte descrise mai sus ei au însă dreptul legitim să se recunoască. Sînt fîuritorii bogăției și frumusețelor dintr-o gospodărie colectivă cu un nume care obligă la evocare.

Și e bine să stai să-ți amintești cînd infloresc lingă tine trandafirii.

V. TUDOR

MARIN STATE, elev. — In campania de toamnă. (Pictură în ulei, premiul I. De la a III-a Expoziție republicană de artă plastică a artiștilor amatori)

DE LA MISTRIE LA PENEL

După aplauzele ce-au răsplătit pe finaliștii Festivalului bienal al formațiilor teatrale de amatori „I. L. Caragiale” un nou eveniment artistic important se înscrie în viața culturală a țării: deschiderea celei de a III-a Expoziții republicane de artă plastică a artiștilor amatori de la orașe și sate.

Expoziția din București a fost precedată de 125 de expoziții în cluburi și case de cultură, 121 de expoziții raionale, 16 expoziții regionale și a Orașului București, la care au participat peste 5.700 de artiști amatori cu aproximativ 9.900 lucrări de pictură, sculptură, grafică, scenografie și artă decorativă. Expoziția republicană cuprinde aproape 400 de lucrări din cele peste 1.000 cîte au fost selecționate din expozițiile regionale.

Semnificativ este atât numărul mare al participanților la această expoziție republicană organizată în cinstea celei de-a 15-a aniversări a proclamării Republicii Populare Române, dar mai cu seamă

conținutul operelor expuse. Schimbînd mistria, ciocanul, volanul tractorului ori sapa cu penelul și dalta, artiștii amatori au făcut să irumpă, în linii și culori, satisfacția de a-și dezvolta aptitudinile în mod multilateral, mîndria de a fi cetățeni patriei noastre libere. Între cele două activități — creatori de bunuri materiale, muncitori entuziaști pentru desăvîrșirea construcției socialiste și creatori de frumos — există o îmbinare perfectă, o sudare desăvîrșită. Munca în condițiile societății noastre socialiste, munca eliberată de exploatare nu este străină de domeniul artei; arta practică atât de profesioniștii cît și de amatori, oglindește frumusețea muncii.

Acest lucru se vedește și în Expoziția republicană de artă plastică a artiștilor amatori. Străduința lor de a înfățișa bogata realitate a zilelor noastre, efortul de a învăța de la marii maeștri ai penelului și daltei este apreciat așa cum se cuvine de numeroșii vizitatori ai expoziției.

ELENA AFLORI. — Fetiță. (Acuarelă. — De la a III-a Expoziție republicană de artă plastică a artiștilor amatori).

Laudă a patriei

Te laud frumusețe a patriei de azi
O frumusețe care se prelungeste
Ca și văpaia lunii-aprinsă n brazii
Incendiindu-i pină-n fund de lacu

În suflet orizonturi mi-ai deschis
Ca răsăritul soarelui pe mare
Și împlinirea faptei ce-a fost v
— Crin; străvezii desprinși din

Tovarășii de drum, mereu mai dr
Mi i-ai făcut prin zîmbet și put
Iar singele — ca boabele de frag
Spre slava ta l-aș da de mi l-ai c

FLORIN MIHA

Prietenie

Înnul de pace trece oceane
și Alpii îi sare zîmbînd
străbate deși codri, colindă sava
mingie bătrine grădini c

Aleargă... e înțelept ambasadorul
în țara lui Lenin e-acas
prin rachete spre Marte științel d
zăvoarele mute — uman

Tamisa și Rinul, Niagara, Bosfor
văd stol porumbeii rolin
popoarele toate uni-și-vor corul,
urcînd prietenia stea

GEORGE I

SĂRBĂTORI

de D

— Vîrsta dumneavoastră?

— Aproape 18 ani...

La început, n-am dat importanță amănuntului. Îmi era necaz că toate biografiile se aseamănă. Ciudată coincidență! Maria Solovei e din Piatra Neamț, fiică de muncitor. Ion Toma e din Focșani. Asta e singura deosebire dintre ei. În rest, amîndoi au urmat școala profesională de chimie din Iași, amîndoi au venit la Săvinești cam pe la sfîrșitul verii, amîndoi sînt laboranți și amîndoi visează să se facă ingineri chimisti. Și totuși, poate că măcar ca vîrstă să se diferențieze. Așadar:

— Vîrsta dumneavoastră, tovarășe Toma?

— Aproape 18 ani... îi implinesc în decembrie...

— Ca și Maria Solovei... Vă mulțumesc...

Va să zică, asemănare și la capitalul stare civilă. De, se mai întîmplă... Oricum însă, uzina e mare...

Poposim în secțiile textile, polimerizare, poliamid, dizolvare fibre, pe la electricieni și... asemănarea se repetă mereu: Ileana Cîmpeanu, operatoare chimistă, aproape 18 ani, a venit în uzină de curînd, după absolvirea școlii profesionale de chimie. Dacă are proiecte de viitor? Desigur... Care tînar din zilele noastre n-are proiecte îndrăznețe de viitor? Mircea Boroș, operator chimist, aproape 18 ani, în rest, idem. Elena Diaconu, aproape 18 ani, în rest exact la fel...

Dar iată totuși că mai există și alții: Maria Roibu, Mendel Efraim, Ion Simion, 18 ani împliniți... în rest însă... exact la fel.

Și totuși asemănarea mă surprinde. Iată-mă față în față cu un contingent de tineri care au deschis ochii în lumina puternică a soarelui eliberării. Un contingent de tineri care s-au născut zîmbînd și au fost întîmpinați cu zîmbete... Un contingent de tineri cărora toate zările și toate drumurile spre împlinire li s-au deschis limpezi și îmbietoare.

Viața lor se aseamănă, aproape picătură cu picătură. Și totuși, asemănarea aceasta conține unele coincidențe tulburătoare. Coincidențe care le alcătuiesc, de fapt, biografia. O biografie colectivă, neobișnuită pînă la nașterea lor, luminată de cele mai frumoase și mai îndrăznețe visuri și împliniri. O biografie care poartă în ea semnificațiile epocii. O biografie care ne emoționează, ne bucură și ne trezește mîndria.

★

Așadar, tinerii aceștia s-au născut în anul eliberării. Au devenit majori în anul cînd Republica, patria celor

ce muncesc, a i tență. Ea, Repul supra lor și le-a murile luminoase construit școli și le-a cultivat dre ea le-a oșlit t și i-a învățat a crea. Și tot și să-și împline A ridicat pe nenumărate fab le. Pentru ei și nit înaintea lor dinșii. Însăși uz dernă de la Săv sintetice, este o blicii. Și însăși căruia dintre ei niși sau cei de un-dar pe care de sărbătoarea

„Sala clubului rește, strălucеst tra își împrăstie prin lumina fee cu flori, printre emoție...

Ei, proaspeții publicii Popular ai unei mari și mura industriei chimisti, labora gari, textiliști, îmbrățișările fo că, ale „veteran Polimer — Mele cu, maistru de Roșca, șcfă de c tică, cea mai be nei. În treacău ating vîrste înti

Noua promoți majoratul de zi diție a tineretu uzină de cîteva harul în cinstea

— Vă vom ur că și de grijă tea Republicii I.

Ei, proaspeții se bucură de t și partidul clasc ruit în cei 18 la tot ceea ce l vor veni. Și gi știință și angaja tăjeni de nădej vor constitui co adus celei de a publicii și majo

— Vîrsta d... — 18 ani îm

Acum trei zile, am primit ultima țigară de la el. Până atunci aproape nu era zi în care să nu ne vedem și bătrînul să nu mă trateze cu o mărșeazăscă. O avea parcă pregătită anume pentru mine și mă aștepta să mi-o dea, că numai ce-l vedeam cu ea între degete, ținînd-o ca pe o bomboană și mi-o întindea s-o aprind. Țigara asta la el era așa ca un soi de tain al prieteniei ce mi-o purta de ani de zile. Eu o luam, o aprindeam și trăgeam din ea, pe îndelete, să mă satur.

Nu știu dacă aveau ceva deosebit în ele, țigările lui moș Onofrei, dar mie știu că-mi tîneau. Îmi lăseau pe limbă un gust aparte, ceva dulceag care aducea cu laptele de vacă afumat. M-am ținut nu o dată să-l întreb cu ce le descintă de-s așa bune, dar am uitat; în schimb, nu știu nici eu ce mi-a venit în ziua aceea să-l întreb cîți ani are. L-am întrebat și numai ce-l văd că se face arici cu mine.

— Da' ce-ți lipsește? — mă întreabă el arțăgos.
— Vreau să știu l' fi zic eu.
— Aha! face el după cîteva clipe de cumpănire și tace. Tace și se uită la țigara lui pe care o ținea cu scrumul în sus și aștepta să se fumeze singură. Nu știam ce are și purtarea asta a lui mă îmoldea să nu-l las în pace.

— Ei, ce taci? zic eu, nu-mi spui cîți ani ai?
— E musai să știi? — mă întreabă el și mai pornit, măsurîndu-mă cu un singur ochi.
— Este, fi zic eu și parcă vorbeam cu limba mortului nu a mea, — că mă bate gîndul să vă pun pe cîțiva în pensie.

— Aha! face el iar și suflă ușure în scrumul de la țigară, și pe cine adică, vrei tu să-l pui în pensie?

— Pe tine de-o pildă!... Nu ești de părere?
Numai ce-l văd că-mi întoarce spatele și pleacă. După cîțiva pași a început să tușească. L-a apucat o tuse din aceea seacă care nu vrea să iasă din tine decît cu coșul pieptului cu tot. Pînă la ferma de porci l-am auzit tușind și mi-am zis că neapărat trebuie să mă sfătuiască și cu Timofte pe tema pensionării lui moș Onofrei, dar nu așa la o țigară, ci, cu adevăratele.

Cu toate acestea, a doua zi cînd am aflat că

bătrînul n-a mai venit la muncă, mă perpeleam ca șoricul pe jărătic. Ce-o fi cu el, mă întrebam pentru a zecea oară și m-am dus întins la Timofte să-l pun în temă.

— Știu, zice el morocănos, am aflat!
— Știi și de ce n-a venit?!
— Din cauza unor profesori! zice el și mai oșărit.

Atîta mi-a spus și parcă mi-a dat cineva cu un cuțit prin inimă.
Aș fi vrut ca Timofte să tacă, să mă cruțe, dar el nu m-a cruțat și bine a făcut.

Am ieșit de la el răscolit și întors pe dos. Afară era vînt și zloată Toamna își lua tîlpășita de pe meleagurile noastre. Curtea sediului era pustie. M-am uitat la construcția, m-am uitat pe rînd la toate și-am simțit așa un gol care vremea în mine ca și timpul de afară...

Cu cînd ani în urmă, pe locurile astea creșteau bostanii. Altceva nu se făcea pentru că primăvara se umfla pîrîul și le nămoiea apa...

Aici am hotărît noi să ridicăm prima construcție pentru că pămîntul era drept, aveam unde ne întinde și curgea și apa aproape...

Am adus meșterii și ne-am apucat de treabă. Moș Onofrei nu făcuse încă cererea, dar ne dădea mereu țircoale... O dată, l-am întrebat:

— Ce te uiți, moșule?
— Mă uit și eu, zice el, că-l prea multă liniște la voi!

— Liniște?
— Aha!
— Lasă, zic eu, stăm noi de vorbă peste un m. dol.

Moșneagul a început să chicotească, zicea că moare pînă atunci, așa că el se bucură de liniștea asta de-acum.

Cîțva timp a dispărut, nu l-am mai văzut, pînă într-o zi, tot așa ca asta de toamnă tîrzie. Era zloată și noi am făcut un foc mare să ne încălzim la mîini.

Îl văd ca acumă cum a apărut pe poartă, cîm el de înalt și deșirat, cu mersul crăcănă, ca de cocostirc și cu capul gol. Căciula, faimoasa

Moș

ONOFREI

lui căciulă, făcută cu adevăratele dintr-o piele întregă de oaie, o ținea în mină, cu gura în sus și o purta cu grijă ca pe un ou fierbinte.

— Ce ne-ai aduci, moșule, în căciulă? l-a întrebat Timofte.

— Cererea, drăguță... cererea!
Timofte s-a uitat la mine, eu m-am uitat la el și-am strîns amîndoi din umeri.

Moș Onofrei a venit încet, fără grabă, pînă în mijlocul bătăturii. La cîțiva pași de noi, s-a lăsat pe vine, a băgat mina în căciulă și a dat la iveală, pe rînd, doi purcei albușii, cîrni, cu ceafa scurtă și nu mai mari ca două mînuși, din acelea cu un singur deget. L-a pus pe pămînt, alături și s-a îndreptat de șale.

Adulmecînd frigul, purceii s-au înghesuit unul în altul. Se uitau chiorși la noi pe sub urechile lor mari și blegi și nu le venea, parcă, ceva la îndemînă. Unul din ei a început să guște și să se ducă întins spre foc...

Moș Onofrei s-a grăbit să-i tale calea.
— Stai, mă prostule, — i-a spus el — că tu nu ești bun de frigare. Eu te-am adus de prăsilă. Ne-am apropiat de bătrîn.

— Asta îți cererea, moșule? l-am întrebat eu.
— Ce, nu-i bună? rise el scoțînd din buzunar și hîrtia împăturită.

— E bună, zic eu, da' te pricepi să-i crești?
— Mă pricep, zice el, cum te pricepi și tu la președinție!

Am ris cu toții. Nu m-am supărat și tot în glumă l-am spus că-l fac mai marele îngrijitor peste ferma de porci.

Mi-aduc aminte că Timofte se frămînta să afle de care rasă sînt purceii.

— Ce-ți trebuie? l-am întrebat eu.
— Îmi trebuie, zice el, să le spun oamenilor din sat cînd m-or întreba.

Moș Onofrei a auzit discuția noastră și ne-a asigurat că rasa-i bună, mai bună ca asta nici nu există.

— Bine, bine — o ținea morțiș Timofte — dar din ce rasă se trag? York, Mangaliță? Cum îi zice?

— Aha! a făcut el și a stat și s-a gîndit. — Despre mine puteți să-i spuneți și rasa Onofrei, că nu mă supăr!

La vreo două zile după aceea, am hotărît să-l trimitem cu socotitorul la tîrg să cumpere și zece scrofițe.

S-a dus și s-a întors cu zece scrofițe negre, din astea nu creșteau pe la noi, cu gîtuș subțire și botul lung ca de cîrțiță, bun să rîme toată ziua. Cînd le-am văzut, am simțit cum sărăcia de acasă mă gîdilă pe la șale.

— Ne-am pripit, — bătrîne, l-am zis eu și am început să rid. — Văd că le-ai ales una și una, n-ai vrut să-ți scape vreo corcitură...

— N-am vrut, mi-a spus el, că astea-s mai piodicioase.

Timofte care a sosit tocmai atunci în grabă s-a descurcat mai repede decît mine, l-a mirosit pe bătrîn și era vesel.

— Ai auzit ceva, cumva, despre încrucișări, la spune? l-a luat el la descusut.

— Am auzit! — a șoptit bătrînul stîns și a plecat vinovat ochii în pămînt.

— Ar fi culmea să iasă ceva! am zis eu cam încludat că Timofte mi-o luase înainte.

— Acuma, la noroc! a șoptit moș Onofrei cerînd parcă prin aceasta, incuviințarea mea.

I-am dat-o dar mestește, căutînd să-l ies în întîmpinare cu cele ce-mi cerea. Aș minți dacă aș spune că o făceam cu toată inima, dar nici nu pot tăgădui că nu eram curios să văd primele rezultate. Pentru asta cred, pentru răbdarea mea, bătrînul mă trata cu cîte o mărșeazăscă cînd mă vedea.

În toamnă următoare, aveam în gospodărie peste o sută de purcei albi și cu pete negre pe trup, cei mai mulți aveau cîte un guler negru, ca de astrahan în jurul gîtului. Tot o corcitură a ieșit, mi-am zis eu, cu oarecare părere de rău.

Începuse să-mi umble prin cap ideea că sînt o rasă mai bună cînd, într-o zi, mă pomenesc cu Tache, președintele de la „Brazdă Nouă”, că-mi cere să-i vind o pereche de grohuți, să prindă și el sămînța lor. Cînd l-am auzit ce vrea, m-a pufnit rîsul...

— De ce rîzi? m-a întrebat Tache.
— Știu eu de ce l-am zis și nu l-am spus. l-am cerut un preț cam pipărat și Tache și-a desfăcut punga fără să mai stea la tocmeală.

— Ar fi culmea să iasă ceva! m-am pomenit eu că-mi repeț spusa de altădată, dar pe un ton care îmi plăcea și mie cum sună la ureche.

În primăvara aceasta, a trecut pe la noi un profesor din Iași. Zicea că vrea să scrie o carte despre porcii noștri. M-am bucurat cînd am auzit și-am trimis vorbă după moș Onofrei.

— El, îi zic eu, vă poate da toate datele, că le știe!

Profesorul s-a uitat cam neîncrăzător la bătrîn și l-a întrebat ce școală are.

— Școala vieții și vreo două clase primare! l-a răspuns isteț bătrînul.

Profesorul a ris, l-a bătut pe umăr și i-a spus că-i bună școala asta a vreții, face, cite-o dată, mai mult ca o facultate.

I-am lăsat singuri și toată ziua a fost numai a lor... Profesorul l-a întrebat de toate și i-a lăudat priceperea de față cu ceilalți îngrijitori, au măsurat porcii, i-au cîntărit, i-au fotografiat, toate le-au făcut în bună înțelegere... Seara, oaspețele a plecat.

— Ei, cum a fost? l-am întrebat eu pe moș Onofrei a doua zi.

— Bine! zice el zgîrcit la vorbă.
— I-a plăcut?
— I-a plăcut, de ce să nu-i placă?

Numai față de ceilalți îngrijitori moș Onofrei nu lăsa să i se steargă urma profesorului.

— Eu — le aducea el aminte — sînt de părerea tovarășului profesor, care după acum alți văzuți și voi imi dădea dreptate la o adică...

Îngrijitorii își dădeau coate și rideau pe înfundate. Unul dintre ei i-a spus-o pe sleau într-o zi:

— Fă-ne să înțelegem, bătrîne, care-i părerea ta și ce zicea profesorul?

Așa l-a întrebat și credea că l-a pus călușul în gură. Moș Onofrei a stat cîteva clipe în cumpănă și s-a gîndit.

— Cu monta artificială, iaca, eu sînt de altă părere...

Zilele trecute, Timofte dă buzna pe ușă și văd că tună din senin.

— Asta-i porcărie curată! spunea el. — Așa ceva e bună de dat la ziar! — și-mi aruncă o broșură pe tema îngrijirii porcilor. M-am uitat la ea și n-am văzut nimic rău în titlu.

— Dă-o lui moș Onofrei, zic, că el se are bine cu știința!

— Ai innebunit?! sare la mine Timofte. — Tu nu vezi ce-i scris?

Cu greu m-am descurcat. Timofte îmi deschise broșura la un capitol care vorbea despre o rasă indigenă de porci, denumită Marele Tărcat. Pe mijlocul unei pagini, o fotografie mi-l infățișa pe acest porc care și-n chip era mare și tărcat, iar alături picioarele unui om. Numai picioarele, pînă la briu...

— Asta, zic eu, seamănă cu scroafele noastre! Timofte se uita la mine de sus, scîrbit de inecetinea cu care gîndeam eu. Am citit broșura din scoarță în scoarță și m-am dumlrit ce vroia de la mine. Nici un rînd n-am găsit despre gospodăria noastră, nici un cuvînt despre moș Onofrei.

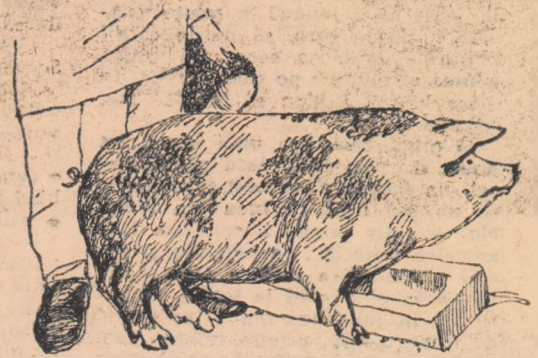
— Toate ca toate, zic eu, da' măcar poza lui moș Onofrei putea s-o lase întregă!

Între timp, nu știu pe ce căl, pe ce cărări, a aflat și moș Onofrei de broșură. Credeam că o să se supere. Da' de unde! Îi părea rău doar că nu a avut cizmele gata cînd l-a tras în chip profesorul.

— Nu știam, dragă, la ce cînstă o să ajungă picioarele mele! l-am stricat broșura cu bocancii aștia murdari. Păcat! Da' încolo îmi place!

— Ce-ți place?
— Rasa asta, Marele Tărcat, îmi place! E... e un nume! Nu ești de părere? Să vezi ce de cumpărători o să avem de-acum încolo!...

Pe urmă și-a luat pe seamă, și-a oftat. — Dacă scria și despre gospodăria noastră un cuvîntel, parcă tot era mai bine... Este?

Nu m-a răbdat inima și l-am beștelit pe profesor cum mi-a venit la gură. L-am beștelit de față cu moș Onofrei și tare aș fi vrut să fie și profesorul de față să mă audă...

Acuma, după discuția mea neroadă de acum trei zile cu bătrînul, nu aș mai avea curajul să-l înfrunt pe profesor.

Cum necum, el i-a făcut cinstea picioarelor. Eu nici atît. l-am vorbit de pensionare ca și cum l-aș fi luat de guler și l-aș fi dat afară din gospodărie pe aceeași poartă pe care acum cînd ani a venit singur cu strămoșii Marelui Tărcat în căciulă!

Bine era dacă bătrînul îmi tragea două palme! Dar așa, s-a supărat pe mine. A pus jîgnirea nemeritată la inimă și a oblojit-o pînă ieri. Aseară, am trecut pe la el pe acasă. Stă tocmai în capătul satului moș Onofrei. Și-a făcut casă nouă în rînd cu însurăteii. A trebuit să scornesc o minciună și să-l aduc la fermă. A venit și s-a întins la vorbă cu îngrijitorii. A stat pînă tîrziu.

Azi a venit singur. A venit dis-de-dimineată, dar pe la mine n-a mai dat. S-a făcut seară și tot n-a venit!

Acuma eu stau și-l aștept pe Timofte. Mi-a trimis vorbă de la raion să-l aștept că are o veste bună să-mi aducă.

Bine ar fi ca vestea asta bună pe care mi-o aduce Timofte să fie cea pe care o aștept și eu. Mă gîndesc la moș Onofrei! Și nu știu de ce, dar tare aș vrea ca bătrînul să deschidă în clipa asta ușa și să-mi întindă o mărșeazăscă...

Povestire de AL. STRACHINĂ
Desene de N. HILOHI

Fuga lui Birzu

Tăranul acela, pe numele lui Vasile Chiuaru, avea un dar al povestirii cum rar se întâlnește. Îl ascultam și îmi părea tare rău că nu am cu mine un magnetofon ca să pot înregistra totul, cuvint cu cuvint. Știa multe întâmplări, era un om trecut de patruzeci de ani, făcuse războiul; cum se spune se frecase de viață.

Redau mai jos una din întâmplările povestite de el, străduindu-mă să respect cât mai bine cu putință cele auzite.

„Era prin '42, vara. Făceam parte din Batalionul 14 mitraliere divizionar de pe lângă Corpul de vânători de munte din Crimeea, când, într-o noapte, vine ordin de marș.

Ostașii se foiau somnoroși, înăcrâți și dezorientați, Marș... De obicei, în timp de război, după terminarea unui marș anunțat în grabă, te trezești pe neașteptate în buza mitralierei. Se încrucișau întrebări și frânturi de fraze dospite cine știe de când în mințile oamenilor care de mai bine de un an erau răspinziți pe pământurile rusești ca potirnicile în bătaia puștii.

— Udele năsația mă-sii ne duc? Te pomeniști că iar ne bagă în foc!

— Plecăm în conced... — chicoti câteva, minzește.

— Omenire prăpădită, fraților, asta-i! Pră-pă-dit... de florile mărlui.

— Mai zi o dată, bre, cum ai zis, să te audă căpitanul și... gata, îți cioplesc crucea

— Da' ciopiește-o, dracului! — Mai bine să-mi stea la cap, că m-am săturat de când o tot port în spinare mai în chinuri ca Hristos.

Pe oameni îi măcina scurgerea fără rost a timpului, zilele puștiite, neimplinite, viața fără de înțeles, turbure, ieșită din matca ei. Și acum picase marșul, plecarea către necunoscut, în cîrd ca vitele spre abator.

Se auzise de pe la curieri că va fi marș lung, cu urcușuri grele. Unii scribau în grabă pe genunchi ori pe funduri de gamele, cărți postale celor de acasă.

Alții cîntăreau din ochi lucrșoarele. (Cite nu se adună în ranița ostașului!) Să le care, să nu le care? Fiecare își făcea socoteala după mîntea și puterea pe care o avea. La drum lung, e bine să fii cât mai sprinten.

În grupa mea era unul Birzu, tot țaran, de prin Baia dacă nu mă înșel, un lucru de om nalt și slăbănog ca un cal ieșit cu greu din iarnă. Noi, cei din grupă, îi spuneam Birzu calul. Porecla i se potrivea și din altă pricină. Era un om tare tăcut, închis în el și surd la tot ce se petrecea în jur. Încă din primele zile de front, găsise, printre ruinele unei clădiri, câteva broaște de uși lucrate cu mare meșteșug și pe care avea de gând, când s-o întoarce în țară, să le folosească la ușile unei nenorocite de căsute pe care nu mai reușea să o dea gata. Om sucit, că altfel nu puteai să-i zici. Strînsese pe fundul raniței toate aceste broaște care, cu minere cu tot, cîntăreau cred, ca la vreo opt-zece kilograme de fierărie de care nu se despărtea cu nici un cîm.

Acum că se anunțase marș greu, noi cei din grupă l-am sfătuit să lepede boalelor puștiul acela de fier din raniță, dar el era surd și pace. Se chinuia de zor să strîngă cătărămile, indesind în raniță cu bocancul. Parcă-l aud acum cum m-a rugat să-i aburc ranița în spate. Era grea ca plumbul.

S-a dat ordin de pornire. Un timp a mers cum a mers, pînă a început urcușul; intrasem în munți. Un drum răsucit de te apuca amețea. Ranițele apăsau spatetele din ce în ce mai greu curelele pătrundeau în carne încetul cu încetul.

Birzu, săracul, sălta ranița din minut în minut. Picioarele lui lungi păreau că-s frînte de la genunchi. Pe gîtul subțire, pielea, întinsă ca pe tobă, sta gata-gata să plesnească. Șiroaie mari de sudoare porneau răsfrînte din păr, îi broboneau fruntea, lunecînd fără oprire pe sub gulerul vestonului.

Am mers așa, cu scurte popasuri pînă către seară, cînd în sfîrșit ne-am oprit definitiv. Ne aflam pe șoseaua

Povestire de DUMITRU IGNEA

care ducea de la Simferopol la Sevastopol, în creierul munților. Tot atunci am aflat și scopul deplasării noastre: trebuia să trecă pe acolo Vodă, regele Mihai.

Mai mult de o divizie împinzise munții Crimeei. Munții Negri. De la poale și pînă aproape de creste Gemeau pădurile de soldați. De la Simferopol pînă la Ialta, spre Sevastopol și roată pînă la Simferopol. Se cruceau soldații:

— Trebuie să vie!

— Trebuie să treacă!

— Cine să treacă. Măi, cine să vie?

— Vouă...

Erau frumoși munții. Înalți, prăpăstioși, coborau pînă la mare: le uday valurile poalele; coborau pînă în stepă: răcoreau cu pădurile dese satele stepii. Strașnice păduri! Ascundeau oamenii cu bărbi ca hățiușul. Bătrini, tineri, tinere. Oameni. Partizani. Cîți oi fi fost? Cine știe? Nu-i număraseră nimeni. Despre ei vorbeau firele telefonice tăiate, mașinile răsturnate pe marginile șoselelor, crucile de pe morminte, aparatele de radio dimineața, la prînz și seara.

Trebuia să vie. Trebuia, nu trebuia, avea să vie, Vodă. Ostașii sporovăiau:

— Cînd o veni măi, n-ar mai veni...

— Ce l-o fi păzînd așa, că doar nu-i de aur?

— E rege, mă, rege! Stăpîn!

— O fi...

— Pădurile astea au urechi și ochi. Mulți ochi și multe urechi.

Trecură în așteptare două zile. Grele zile. Stăteau soldații de dimineață pînă seara cu arma pe umăr. Le trecea os prin os. De trei ori pe zi venea Vodă. Se vorbea că venea. Se făcea școală. Din douăzeci în douăzeci de metri un ostaș:

— Vine!

— Vineee!

— Vineeeee!

Cuvîntul trecea din om în om. Urcușul, cobora munții, ajungeau la Sevastopol. Ostașii prezentau armele pentru „onor“. Era lungă șoseaua: 90 de kilometri. Rîdea pădurea, rîdeau munții. Înjurau ostașii. „Va veni la 9, va veni la 12, la 4“. Se lăsa noaptea. „Va veni mîine“.

Noaptea, oamenii se strîngeau în grupuri. Făceau focuri. Stăteau de vorbă.

— Bre, voi știți că regele nostru e cam bilbit? L-am auzit o dată vorbind la radio. Parcă îi fierbea în gît o oală cu sarmale.

— O fi el gingav, dar ce-i pasă, e putred de bogat. Ne spunea un învățător de la noi din sat că ar avea peste cincisprezece mii de hectare. Arabii, bre! Te apucă amețea cînd te gîndești. Bașca păduri, castele, palate...

— Măi, să știți că de-asta ne-a trimis pe noi încoace, în Crimeea; din dragoste pentru pămînt.

— O fi ochit vreo două-trei moșoare...

— Și acum vine să le ia în primire

— Îngrășate cu carnea noastră, născătoarea mamei! Lui de război sfînt... pentru pămînt.

— Mama voastră cu regele vostru cu tot — bombănea cite unul. — Mai liniștiți-vă o dată că-s frînt de oboșală. Parcă-s ucis cu parul.

În a doua dimineață, a trecut căpitanul, călare. Făcea inspecție să nu fie armele pline de praf. Trebuie să treacă Vodă. A găsit ostași stînd jos, vesteane cu nasturi lipsă, bocanci nelustruiți. Pe Birzu l-a găsit nebărbierit. S-a făcut foc și pară.

— Scrie-i, locotenente, pe listă. După ce-o trece Majestatea Sa, îi judecăm noi... Mama lor de mirlani.

Către prînz oamenii au prins a striga din nou:

— Vine!

— Vineee!

Unii au prezentat armele. Alții nu. Credeau că se face probă. Au trecut în goană două camioane pline de ostași. Mitralierele în bătaie. La mijloc, trei-patru mașini. După ele alte camioane, alte mitraliere. Au trecut ca vîntul. A trecut Vodă.

Pînă către seară au așteptat ostașii. L-au așteptat să treacă înapoi. A trecut glonte. Au păzit ostașii și noaptea. Să nu-l vadă partizanii din urmă.

Către dimineață, s-a dat ordin de adunare. Ostașii sporovăiau între ei, să mai uite de foame, de oboșală.

— Se teme Vodă, bre.

— Să se teamă că are de ce...

— L-ați văzut?

— Dracu' l-a văzut?

— Cum o fi arătînd?

— E înalt.

— Înalt, dar blîg.

— Trăncăniți, trăncăniți. Ați uitat că i-ați jurat credință.

— Ia mai slăbește-mă cu credința. Eu muncesc pe moșia lui de la Dobrovăți de cînd eram copil și știu ce știu...

Veni căpitanul, cirpi citeva palme în dreapta și în stînga, apoi se opri în fața lui Birzu:

— De ce nu te-ai bărbierit, mirlane? Tu n-ai auzit că trece Majestatea Sa?

— Să trăiți, m-a vlăguit...

Birzu era fierd de oboșală. Ranița îi bîgase moleșeală în oase. În spate îl încercau citeva junghiuiri.

— Ai dormit, trîntorule..., tocmai cînd trebuia să treacă regele. Ai făcut compania de ris..., armata..., țara...

Căpitanul se apropie de Birzu, care înleănise în poziția de drept, întinse mina, prinse între unghii un fir de păr din barba roșie a ostașului și dădu să-l smulgă. Acesta se strîmbă de durere, zgîrcînd un picior.

— Nu mișca dobitocule, că te cirpesc. Așa ar trebui să te bărbieresc, dar nu-i vreme acum. Să-l razi imediat, pe uscat... Cit fumez eu o țigară.

Birzu ieși în fața companiei. Sergentul Cristu cotrobăi zăpăcit în sacul de merinde după lamă și mașină. La început, a mers cum a mers, dar de la o vreme pe fața lui Birzu năpădi singele.

— Nu merge, dom' căpitan, se oprește lama, raportă sergentul.

Printre soldații părea că trece un freamăt asemănător cu cel al pădurii.

— Scurpați-l... în mă-sa. Lasă că nu crapă. Mirlanul are obrazul gros...

Pînă la urmă l-au bărbierit. Singele se amesteca cu lacrimile ce curgeau șiroaie din ochii lui Birzu.

Căpitanul îl privea cu ochi micșorați, frîmîntînd nervos mînușile în mîinile ținute la spate.

— Așa, ostaș... Să te înveți minte... Toți să se învețe minte.

Birzu ridică capul, privindu-l pe căpitan cu ochi încețoși de lacrimi. Strînse puternic din masele și se îndreptă, parcă lungindu-se și mai mult. Pe neașteptate răcni ascuțit:

— Să mă scoateți la raport!... Mai departe...

Căpitanul tresări, se întunecă la față și scapă mînușile din mîini. Se apropie de Birzu, îi cirpi două palme, apoi răcni ca scos din minți:

— Raport?! Na raport! Te trimit în linia întîia să dai raport rușilor. Mîine, chiar mîine te trimit. Acolo nu-i nevoie să te bărbieresti... Și aruncîndu-și privirea asupra mîinilor, începu să țipe îngrozit, îngrețoșat:

— Apă, un bidon cu apă. M-a murdărit mirlanul. evanghelia mamei lui...

Se făcu instrucție suplimentară pînă seara. Noaptea, o tăcere adîncă. Apăsătoare, îi cuprinsese pe ostași. Unii dormeau, alții fumau țigară după țigară.

Birzu, tras mai la o parte, stătea cu fața afundată în iarbă. Încă nu-l lăsaseră usturimile. Gîndurile se învîlmăseau. Păreau că pleacă și iar năvăleau cu inverșunare: Căsuța..., Ofițerul... Regele... Războiul...

Stătu așa multă vreme. Poate trecuse de miezul nopții. Parcă îl mai lăsase usturimea. Un gînd i se înfipse în mîntea asemenea unui țărnuș. Se sculă și tiptil, se trase lîngă ranița. Destăcu cu înfrîngare cataramele și apucînd-o de fund o goli ușurel în iarbă. Clinchetul fiarelor și broaștelor se pierdu în foșnetul pădurii. Mîinile îi tremurau. Băgă sacul de merinde în raniță. Mantaua o avea pe el. Se ridică, rotî ochii în dreapta, în stînga și porni agale printre copaci, ferind ranița. O voce îl țintui pe loc. Era santinela de planton.

— Încotro, Birzule?

O clipă tăcu, adunîndu-și vorbele. Ochiul căutau să străpungă întunecimea codrului. Răspunse agale:

— Ia... să mă răcoresc... Mă ustură la inimă...

Apoi pieri în întunericimea pădurii.

Dimineața, la apel, Birzu nu a răspuns. Privirile soldaților se plimbau de la grămada de balamale, clante și broaște, răsturnate în iarbă, la desușul de nepătruns al pădurii...

Vasile Chiuaru își încheie povestirea adăugînd. „Cu Birzu nu m-am mai văzut de atunci. Am auzit mai anul trecut că e președinte de gospodărie colectivă, are casă nouă și se bărbiereste în fiecare zi“.

(Desen de F. CALAB)

Pentru dezarmare, pentru pace și fericirea oamenilor

În cartea sa „Geografia foamei” savantul brazilian Josué de Castro arată că în America de Sud „nu există o singură țară în care populația să nu îndure foame”. Chiar și în Statele Unite 1/3 din populația statelor sudice suferă din cauza subalimentației și în unele regiuni 25 la sută din locuitorii de la țară sînt bolnavi de pelagră. În cartierele marginase ale marilor orașe americane sînt multe mii de copii rahitici. Mii de familii americane locuiesc în condiții mizere.

Dacă toate acestea se întîmplă în cea mai mare țară capitalistă, în ce privește Africa, de pildă, savantul brazilian arată că „nici un ungher sau petec de pămînt nu a scăpat de foame”.

Existența unei geografii a foamei, pe o mare parte a globului pămîntesc, acolo unde domină capitalul, evidențiază cu pregnanță necesitatea înlăturării dezarmării generale și totale și îndreptarea fondurilor devenite astfel disponibile spre îmbunătățirea vieții oamenilor. În ciuda evidenței însă, în literatura economică burgheză se susține că uriașele cheltuieli pentru înarmare ar aduce pasămite „prosperitate economică”, iar dezarmarea ar aduce cu ea... dezorganizarea economiei și creșterea șomajului. Netemeinicia unei asemenea poziții s-a vădit și cu prilejul discutării de către Comitetul pentru problemele economice și financiare al celei de a XVII-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. a unor documente de mare însemnătate prezentate de Uniunea Sovietică. În urma discuțiilor a fost adoptată Declarația privind consecințele economice și sociale ale dezarmării și folosirea pentru nevoile pașnice ale omenirii a mijloacelor ce se ırosesc pentru cursa înarmărilor. Acest document a smuls încă o dată masca de pe chipul celor ce nu se sfîșec să spună minciuni pe tema „utilității” economice a cursei înarmărilor. Cursa înarmărilor este utilă și aduce prosperitate doar fabricanților de armament care înghit cea mai mare parte din bugetele țărilor capitaliste. De teama opiniei publice, delegații occidentali nu au îndrăznit să se ridice împotriva Declarației. În mod practic însă țările capitaliste acționează împotriva ei. Guvernul Statelor Unite, de pildă, a înființat recent o agenție pentru controlul armamentelor și pentru dezarmare, care în documentele sale date publicității preconizează nu dezarmare, ci înarmare continuă. Un proiect de „dezarmare” al acestui comitet prevede ca pînă în 1965 cheltuielile militare ale S.U.A. să scadă la 60 miliarde dolari.

De pe urma dezarmării ar avea mult de cîștigat și țările slab dezvoltate. Dacă banii cheltuiți pentru înarmări în ultimii zece ani ar fi fost folosiți în scopuri pașnice, s-ar fi lichidat complet criza de locuințe în toate țările. Dacă dezarmarea ar fi înlăturată, în viitorii 20-25 de ani bogățiile de pe întreg pămîntul ar fi dublate.

Iată de ce în țările socialiste unde au existat și nu pot exista profituri ale cursei înarmărilor, ideea dezarmării este sprijinită cu vigoare de guverne și popoare.

Țara noastră a sprijinit atît la Organizația Națiunilor Unite cît și în Comitetul pentru dezarmare propunerile constructive ale Uniunii Sovietice. Luînd cuvîntul în Comitetul celor 18 state pentru dezarmare, reprezentantul R. P. Romine, George Macovescu, a arătat că „realizarea dezarmării generale și totale ar elibera omenirea de coșmarul războiului nuclear”.

Problema dezarmării generale și totale este problema esențială a vremurilor noastre. În această privință încheierea unei înțelegeri pentru încetarea experiențelor nucleare ar constitui un început bun. Tocmai de aceea, guvernul sovietic și guvernele celorlalte țări socialiste consideră că hotărîrile celei de-a 17-a sesiuni a Adunării Generale a O.N.U. cu privire la încetarea tuturor experiențelor nucleare, începînd cu 1 ianuarie 1963, trebuie să fie îndeplinite indiferent dacă pînă la această dată se va ajunge sau nu la un acord.

Interesele generale ale omenirii cer tuturor statelor să privească cu răspundere problema asigurării păcii în lume și unindu-și eforturile să găsească calea înțelegerii pentru încetarea experiențelor nucleare, pentru un tratat de dezarmare generală și totală sub un strict control internațional.

PETRU MARCU

Un singur tribunal din R.F.G., cel din Karlsruhe, a pronunțat 14.000 de sentințe în decurs de 10 ani, împotriva unor luptători activi pentru pace. Prigonindu-i pe iofi cei ce se pronunță împotriva politicii militariste- revanșarde, justiția din R.F.G. se străduie în același timp din răsputeri să scape de pedeapsa binemeritată pe foștii naziști noi.

DESEN DE N. CLAUDIU

Judecătorul din Bonn: — Lăsați trecutul, copii, și veniți la mine! Justiția vă apără!

PRESTIGIU

Delegația de ziaști romini care vizitează cîteva țări din America Latină a fost plăcut surprinsă cînd, primul ministru al guvernului federal brazilian și ministru al afacerilor externe, Hermes Lima, a declarat că este un admirator al muzicii populare rominești. Minunatele cîntece populare, dansurile pline de vigoare și grație sînt un vehicul ideal pe care călătorește faima poporului nostru. De curînd s-a întors în țară ansamblul „Rapsodia Romină” care a întreprins un turneu în Statele Unite ale Americii. A fost un turneu încununat de succese răsunătoare. La Washington de pildă, în prezența a 3.500 spectatori, printre care și numeroase oficialități, fiecare număr prezentat a fost îndelung aplaudat. Comentariile presei americane la adresa ansamblului „Rapsodia Romină” au fost mai mult decît elogioase. Așadar, conținutul adînc uman al folclorului nostru, mesajul său arzător, forma sa originală au fost mai puternice decît tot arsenalul de propagandă mincinoasă a adeptilor războiului rece. Folclorul românesc a vorbit poporului american despre bogăția sufletească a poporului nostru, despre felul în care, în auzii regimului democrat-popular o comoară străveche — creația populară — a primit o nouă strălucire, neasemuită.

Mesageri ai poporului nostru sînt și artiștii și operele lor, prin care cîștigăm mereu noi prieteni. Sub cupolele sălilor de concerte din freamătul strunelor ce vibrează sub arcașul românesc, în liniștea sălilor de bibliotecă, unde este răsfoită vreo carte rominească, la diversele reuniuni ale oamenilor de știință unde savanții noștri își aduc aportul unanim apreciat, se înnoadă invizibilele dar trainicele fire ale prieteniei și stimei reciproce, ce leagă un popor de altul. „Valentin Teodorian a cîntat pe scena Operlei de Stat din Ankara; Acad. Grigore Moisil a participat la Moscova la simpoziomul „Teoria sistemelor cu relee și a automatelor finite”. „În Grecia a fost tradusă opera marelui nostru scriitor Mihail Sadoveanu, „Baltagul”. Cîte asemenea știri nu ne-au venit în tot cursul anului 1962, făcînd să ne bată inima mai năvalnic de mîndrie îndreptățită!

Arta, este desigur un ambasador care ajunge mai repede la inima popoarelor. Dar ceea ce a făcut să crească nemăsurat prestigiul poporului

nostru, ceea ce a atras mai cu seamă admirația popoarelor, este opera constructivă, măreață, de desăvîrșire a construcției socialiste și în care s-a antrenat neprecupețindu-și eforturile, cu toată arzătoarea sa pasiune poporul nostru condus de Partidul Muncitoresc Român. Vin călătorii din țări străine și nu le vine să creadă că se găsesc în aceeași țară pe care o șiau săracă, oropsită, la periferia civilizației. Și sînt nevoiți să recunoască astăzi... „Economia rominească pe plan intern și extern este, aș putea spune, una din puținele economii bine echilibrate din lume — a scris mai deunăzi profesorul Scott Nearing din S.U.A. M-a impresionat în mod deosebit — arăta economistul american care ne-a vizitat țara — faptul că, după o perioadă de 12 ani, să spunem din 1950, economia Romîniei a ajuns în 1962 la un punct unde nu numai că a încetat să primească împrumuturi de capital din străinătate, dar a început să acorde credite unor țări ca Brazilia, Cuba, India. Aceasta înseamnă nu numai că există un echilibru planificat în economia rominească, dar înseamnă totodată că economia rominească a ajuns la un punct cînd poate acorda ajutoare substanțiale și credite unor economii străine”.

Trofee ale aprecierii și stimei cîștigă și produsele care poartă semnificativa etichetă „fabricat în R.P.R.” Și sînt peste 87 de state unde ajung produse rominești! Sub cerul torid al Indiei se ridică rafinăria de la Gauhati, proiectată și livrată de țara noastră și instalată cu concursul specialiștilor romini; în multe case din Belgia, Elveția și Grecia sînt mobile rominești; roșiile cultivate de harnicii noștri colectivisti sînt apreciate de germani, englezi etc.

Pentru cei ce nu au fost în țara noastră, produsele rominești, arta și cultura noastră vorbesc despre viața înfloritoare a unui popor ce-și construiește o viață nouă, demnă, îmbelșugată. Cunoașterea și aprecierea poporului nostru, realizată în acest fel, se amplifică pe zi ce trece prin lărgirea continuă a relațiilor economice și culturale cu popoarele din lumea întreagă, prin vizitele unor oameni de diferite categorii sociale în țara noastră. Opinia publică mondială aude tot mai mult și tot mai bine vorbindu-se despre țara noastră, despre hărnicia poporului nostru și realizările sale.

BĂTRINII DIN S.U.A.

— Cum asta, John: mult lăudatul nostru capitalism nu e în stare să ne acorde asistență medicală?
— Probabil pentru că are... el însuși nevoie de ea!...

La începutul acestui an vor continua tratativele de la Bruxelles în vederea intrării Marii Britanii în Piața comună.

DESENE DE V. TIMOO

— Răbdare, sir! Prin mici concesii s-ar putea să cîdem de acord.

Un „apărător” al țărănimii franceze

Un oarecare domn M. Bruel, secretar general al Federației Agriculturilor din Franța și-a exprimat satisfacția în legătură cu compoziția parlamentului francez. S-a arătat încîntat mai cu seamă pentru faptul că majoritatea deputaților fac parte din grupul U.N.R. (partidul lui de Gaulle).

Pentru cineva care se declară apărător al intereselor țărănimii, o asemenea satisfacție este mai mult decît demascatoare.

Grupul U.N.R. pe care îl a-greează atît de mult domnul

Bruel cuprinde 49 bancheri și administratori ai unor bănci sau societăți. Să cităm cîteva. Primul ministru Pompidou a fost director al băncii Rothschild. Ministrul de finanțe, Valéry Giscard d'Estaing este omul băncii „Banque de Paris et des Pays-Bas”. Exemplele ar putea fi continuate. Peste 30 de deputați U.N.R.-iști sînt prefecți, consilieri de stat, înalți funcționari de stat. În schimb, în grupul U.N.R. nu există nici un singur fermier.

Vor face acești deputați legi care să apere interesele mici-

lor fermieri, ale dijașilor sau micilor arendași? Pentru edificare iată și o mostră de felul în care grupul U.N.R. ține seamă de nevoile țărănimii, ale populației nevoiașe în general.

Ministrul de finanțe pe care l-am mai citat, a promis înainte de alegeți că nu se vor stabili nici un fel de impozite noi. O dată ajuns ministru, domnul D'Estaing a ținut să facă unele „mici” precizări. Nu se vor pune dări noi pe... capital și pe tranzacțiile financiare. Se prevede însă o mărire a încasărilor fiscale cu 770 miliarde franci noi, provenite din impozitele pe zahăr, cafea, vin, friptură, etc.

Mai e nevoie de comentarii?

CU ZÂMBETUL ME BUFE

— Și când e gata?
— După întâi l...

Desen de GH. CHIRIAC

Stihuri pe o filă de calendar

Primește-n dar aceste file
Cu luni, cu săptămâni și zile,
Să fie anul împlinit
De la-nceput pin' la sfârșit.

S-aduni în fiecare lună
Un seceriș de voie bună,
Pe firul zilelor să-nșiri
Bob numărat de mulțumiri.

Să ai de-mbelsugare parte
Gospodărind cum scrie-n carte,
Că meșteșug pe lume nu-i
Să n-aibă-nvățătura lui.

Oricât ai fi de încercat
Mai ai ceva de învățat,
Și niciodată de la școală
N-ai să te-ntorci cu mîna goală.

E prea tîrziu acum să-nveți
În rînd cu ceilalți băieți?
Dar cîl trăiește omu-n viață
Ce face zi de zi? Nu-nvață?

Și cînd învățul îți dă spor
Poți să rămii neștiutor?
Să cinți așa după ureche
Ca un scripcar de modă veche?

Cînd tu, fruntaș colectivist,
Creezi minuni ca un artist
Și poți cu brațul tău de faur
Porumbul să-l preschimbi în aur,

Samînta bună s-o alegi,
La vreme rodul să-l culegi,
Să îngrijești cu-ndeminare
Grădina-ntinsă, lanul mare,

Legume, grîne, vite, pomi,
Ca cel mai bun dintre-agronomi,
Să meargă colectivă bine
Cu grajduri și hambare pline.

Iar holdele să-ți dea în dar
Belsug de boabe la hectar —
Să-ți fie îndrumar și sfetnic
Învățămîntul agrotehnic.

Și-acum, tovarășe, noroc
Că zilele nu stau pe loc
Și pentru-un gospodar cu minte
Un an mai mult, e-un pas înainte.

TUDOR MĂINESCU

Pregătiri... de primăvară

Brigadierul a intrat
În magazinul din comună...
Spre vînzător s-a aplecat
Zicînd că vrea ceva să-i
spuna,

Apoi a început, încet,
Să pipăie cu mîna-i lată
Un pat, o masă un bufet,
O toaletă-abia „intrată”.

Cum cîntărea din ochi, ușor,
Articolele mult privite,
Ziceai că e vreun controlor
Și nu brigadier la vite.

Din cînd în cînd mai suridea,
Vorbînd cu gîndurile sale
Și parcă, printr-un gest, zicea
— Da, și-asta merită parale!

Iar după ce plăti frumos
Scoțînd un teanc de
„albăstrele”

Grăi spre vînzător, fâlos:
— Să pui bilet că-s ale mele!

*

Și tot ce-am arătat mai sus
Nu este lucru de mirare:
Brigadierul și-a propus
Ca-n primăvară... să

se-nsoare!
STELIAN FILIP,

Fulgii de zăpadă îmbracă
pămîntul în veșmînt
alb. Pe dimbul dinspre
gospodăria colectivă „Par-
tizanul Roșu” din Techir-
ghiol se întîlnesc două ca-
mioane și... un sac. În cabi-
na unui autocamion stă
tînărul Neagoe Petre, mulgă-
tor fruntaș. El transportă ca-
să mări cantități de grîu,
porumb, cartofi, varză, ta-
sole, brînză, ceapă. Două
autocamioane dădora de
bucate primite pentru cele
814 zile-muncă. Plus la chi-

Doi tineri

mir 8.140 lei. La grupa sa de
vacă, a depășit planul anual
încă din luna octombrie.

Autocamioanele îl ajung
din urmă pe tînărul Zdrălea
Ion care își duce produsele
primite într-un sac. El a fă-
cut în 1962 numai cîteva
zile-muncă. Vorba ceea:
după faptă, și răsplată!

Zdrălea privește spre Ne-
goe, și-l întrebă: „Ce duci
acolo?”

— Produsele, uită-te ce
avere — spune Neagoe,
bătîndu-se peste chimar.
— Am ce număra. Dar
tu ce duci acolo?

— Tot produse — răs-
punde Zdrălea rușinat. — Tu
ai ce număra, dar eu?

— Păi cine-l vinovat,
Zdrălea?! Vara ce ai fă-
cut?

— Am dat din mîini.

— Ai dat din mîini, dar
nu la muncă în colectivă, ci
colo, în apa mării. Ți-ai dus
aminte? Pe atunci, te plim-
bai numai în costum de baie
și cînd soarele da în pîrgă
grîiele, tu erai pîrguit de-a
binelea.

Acum, cînd eu număr miile
și sacii, tu fă bine și nu-
mără grăunțele de nisip de
pe plajă.

VIRGIL DRAGOȘ
corespondent

Biroul: — Degeaba îl
așteptați. Aici agrono-
mul nostru vine foarte
rar..

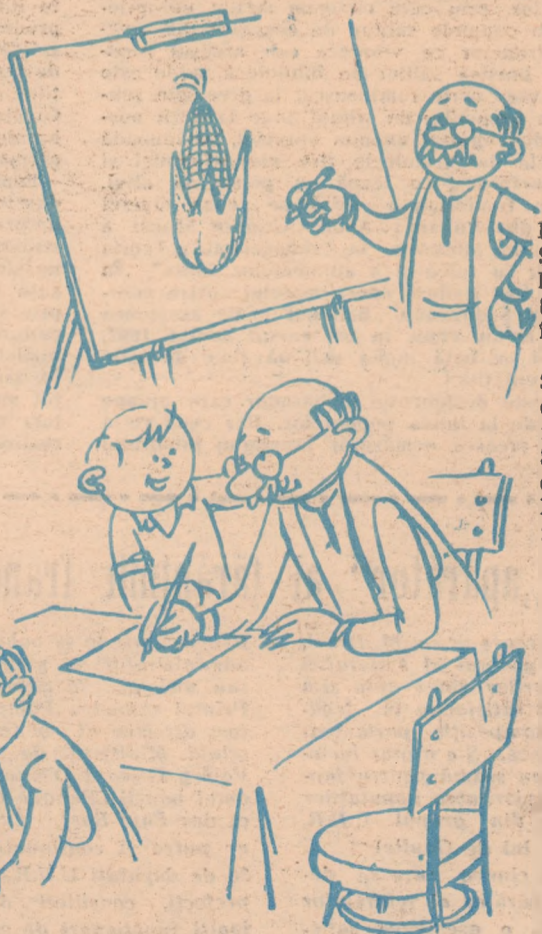
1963: — Faceți planul de
activitate?
Directorul căminului: —
Da!... Acum scriu vo-
lumul III!..

Biblioteca: — Vă face
o listă nouă?
1963: — Una?!... Cîteva
sute!..

— Ce faci, Marinică?..
— Mă duc la lucru!!
(Desene de T. PALL)

INSTANTANEE DE IARNA

Nori de pîslă vin buluc
Și din ei cad fulgi de nea...
Ninge în comuna mea,
tot așa precum ningea
într-o iarnă... de Coșbuc.

S.M.T.-ul e cuprins
de o... febră tot mai mare:
reparații la tractoare.
Și-astfel, munca... s-a încins,
dogorînd acum ca para...
Bat ciocanele, de zor,
intonînd (pe voci de cor),
„Vine, vine, primăvara!”.

O mătușă, cu broboada,
calcă — sprinten — prin zăpadă,
cu o carte subsoară.
— Ce faci, țafă Mărioară?...
Unde o porniși, în grabă?
(o descoase un nepot)
— Ia, mă duc și eu la treabă...
— Treabă-i asta?... Eu socot
că pe-așa o vreme, tot
lîngă sobă e mai bine...
— N-am timp de sporovăială!..
Mă grăbesc, că mi-e rușine
să întîrzii de la... școală..

MIRCEA CODRESCU